

HE 101/2024 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rakentamislain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi; lausunto 43 a § puhtaan siirtymän teollisuushankelistausten täydentämiseksi datakeskuksilla

Hallituksen esitys rakentamislain muuttamiseksi sisältää useita toimintaa sujuvoittavia asiakohtia. Lakiesityksen osana on myös uusi ehdotus, jonka tavoitteena on edistää puhtaan siirtymän teollisuushankkeiden luvitusta. Erillisen puhtaan siirtymän sijoittamisluvan kautta teollisuushankkeiden alueidenkäyttölinen tarkastelu voidaan tehdä prosessia sujuvoittaen ilman asemakaavaa tai sellaista yleiskaavaa, jossa on määrätty sen käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena. Puhtaan siirtymän teollisuushankkeiksi on esityksessä määritelty seuraavat 6 kohtaa:

- 1) energiatuotantolaitos, joka tuottaa energiaa uusiutuvalla energialla, pois lukien tuuli- ja aurinkovoimalaitos;
- 2) uusiutuvaan energiaan tai sähköistämiseen perustuvia fossiilisten polttoaineiden tai raaka-aineiden käyttöä korvaavia teollisuuden hanke;
- 3) vedyn valmistus ja hyödyntäminen, lukuun ottamatta vedyn valmistusta fossiilisista polttoaineista;
- 4) hiilidioksidin talteenotto, hyödyntäminen ja varastointi;
- 5) akkutehdas ja akkumateriaalien valmistus, talteenotto ja uudelleenkäyttö;
- 6) Euroopan nettonollateknologiatuotteiden valmistusekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehiksestä annetun EU:n asetuksen artiklojen 17 ja 18 mukaisille alueille sijoittuva jalostavan teollisuuden puhtaan siirtymän investointi.

Lausunto datakeskusten täydentämiseksi hankelistaan perusteluineen

Hankelistan hanketyypit edustavat laajasti puhtaan siirtymän teollisuushankkeita. Kaikissa näissä hankkeissa **automaation korkea taso sekä tekoälyn laaja hyödyntäminen** ovat keskeisiä kilpailukykyyn liittyviä tekijöitä. Mm. tämän takia uusien datakeskusten tarve on tällä hetkellä kiireellisenä erittäin suurta. Myös Vaasaan on saatu useita tonttikyselyjä mittavan kokoluokan datakeskuksille. Taustalla on mm. Merenkurkun ja lähirannikolle suunniteltavat tuulivoimahankkeet sekä lähellä olevien tehokkaiden sähköverkkojen antamat mahdollisuudet. Sijainti kaukolämpöverkon läheisyydessä, käyttäen uusiutuvaa energiaa, antaa datakeskuksille myös mahdollisuuden myydä hukkalämpöä -EU direktiivin mukaisesti- uusiutuvan lämmön luokituksella.

Datakeskusten lisääminen puhtaan siirtymän teollisuushankkeiden hankelistaan on näkemyksemme mukaan erittäin tärkeää; samalla edesauttaen hankelistan 1)-6) teollisuushankkeiden kilpailukykyä ja toteutumista.

ASiantuntijalausunto
Ulla Mäki-Lohiluoma
toimitusjohtaja
Vaasa Facilita Oy Ab
5.11.2024

Teollisuushankelistaa täydentämällä datakeskukset ja niiden kiireellinen mahdollistaminen saadaan "samalle viivalle" muiden puhtaan siirtymän teollisuushankkeiden kanssa. Samalla esim. akkuarvoketjun toimijat voidaan edelleen kohdentaa, tulevat synergiaedut huomioiden, niille suunnitelluille mm. laajasti teollisuuskemikaaleja käyttäville T/Kem-tonteille.

Datakeskusten lisääminen hankelistaan olisi myös linjassa ns. yhden luukun lainsäädäntöhankkeen kanssa, missä hukkalämpöä hyödyntäväksi tuottavat datakeskukset oltaneen lisäämässä "Eräiden vihreän siirtymän hankkeiden määräaikainen etusija" -listalle. Lain on tarkoitus tulla voimaan samaan aikaan valtion aluehallinnon uudistusta koskevan lainsäädännön kanssa 1.1.2026.

Katsomme edelleen, että hallituksen esityksessä olevat puhtaan siirtymän sijoittamisluvan edellytykset kohdassa 46 a § soveltuvat käytettäväksi ilman muutoksia myös datakeskushankkeisiin.

Vaasassa 5.11.2024

Vaasa Facilita Oy Ab

Ulla Mäki-Lohiluoma
toimitusjohtaja
p. 040 573 3004

ulla.maki-lohiluoma@vaasafacilita.fi

.....
Vaasa Facilita Oy Ab on Vaasan kaupungin omistama konserniyhtiö, minkä tavoitteena on teollisuuspuistojen ja muiden yritysalueiden kehittäminen yhdessä Vaasan kaupungin kanssa. Emoyhtiö toimii tiiviisti myös Invest in Vaasa- ja GigaVaasa-työn koordinaattorina Vaasan kaupungin ja Mustasaaren kunnan toimeksiantojen mukaisesti. Konsernin tytäryhtiöiden tavoitteena on elinkeinopoliittisten toimitilahankkeiden kehittäminen, omistaminen sekä palvelujen tarjoaminen yritysasiakkaiden tarpeisiin.